

5. Η τέχνη των Μινωιτών

Οι Μινωίτες ήταν σπουδαίοι αγγειοπλάστες. Με τη βοήθεια του τροχού κατασκεύαζαν πήλινα **αγγεία** σε πολλά σχήματα και μεγέθη και τα διακοσμούσαν με πολλά σχέδια και χρώματα. Ζωγράφιζαν σχέδια παρμένα από τη φύση, όπως: λουλούδια, φύλλα, ζώα, ψάρια, κοχύλια, αστερίες κ.ά.

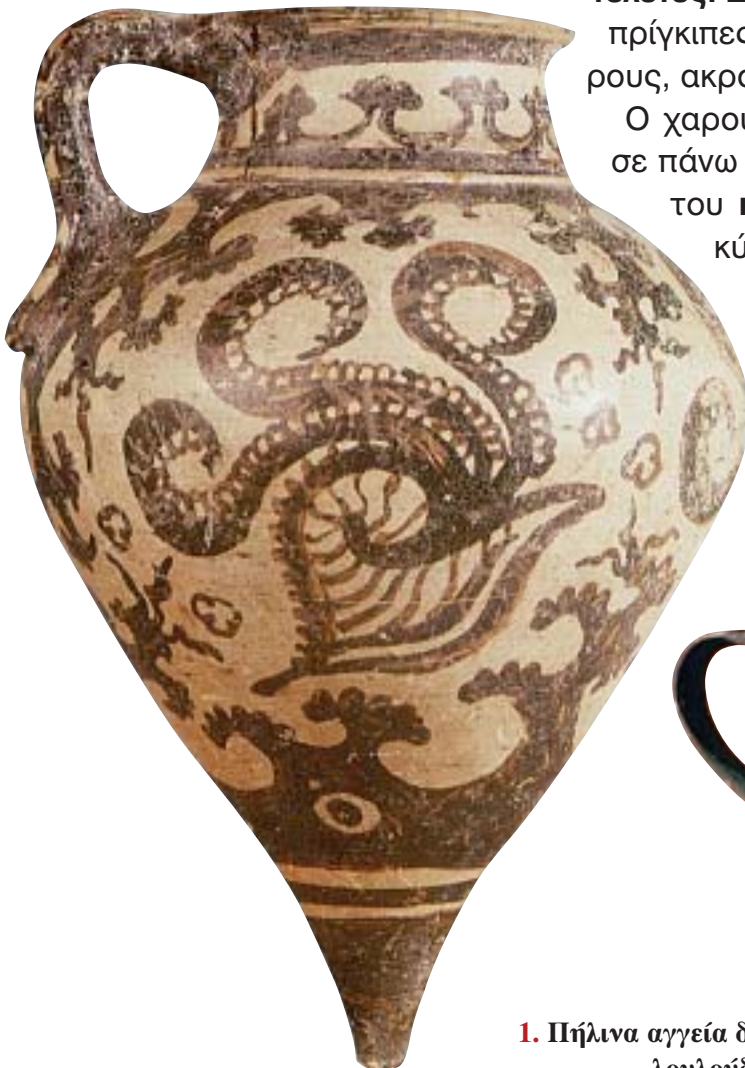
Στη μινωική Κρήτη αναπτύχθηκε και η τέχνη των σφραγίδων. Οι Μινωίτες έμποροι, όταν έκλειναν μια συμφωνία, χρησιμοποιούσαν **σφραγίδες** για να υπογράψουν. Οι τεχνίτες που τις έφτιαχναν γυάλιζαν πολύτιμες πέτρες και πάνω τους χάραζαν διάφορα σχήματα. Καμιά σφραγίδα δεν ήταν ίδια με την άλλη. Πολλοί Μινωίτες φορούσαν τις σφραγίδες τους σαν δαχτυλίδια.

Υπήρχαν επίσης εργαστήρια χρυσοχοΐας, όπου οι χρυσοχόοι κατασκεύαζαν χρυσές σφραγίδες και υπέροχα **κοσμήματα**, όπως βραχιόλια, δαχτυλίδια, σκουλαρίκια κ.ά.

Οι Μινωίτες όμως ήταν και σπουδαίοι ζωγράφοι. Ζωγράφιζαν θαυμάσιες **τοιχογραφίες** στους τοίχους των σπιτιών τους. Οι αρχαιολόγοι ανακάλυψαν στο ανάκτορο της Κνωσού, αλλά και σε άλλα αρχοντικά, τοιχογραφίες πολύ μεγάλης τέχνης. Τα **θέματα** των τοιχογραφιών οι Μινωίτες τα έπαιρναν **από τη φύση και από τις θρησκευτικές**

τελετές. Ζωγράφιζαν κρίνα, πουλιά, ζώα, δελφίνια, πρίγκιπες και αρχόντισσες, αλλά και ιέρειες, ταύρους, ακροβάτες κλπ.

Ο χαρούμενος πολιτισμός των Μινωιτών κράτησε πάνω από 1.500 χρόνια. Έγινε όμως η έκρηξη του **ηφαιστείου της Θήρας** και τα τεράστια κύματα που σηκώθηκαν έφτασαν ως τις ακτές της Κρήτης και κατέστρεψαν τα πλούσια ανάκτορα. Έτσι, η δύναμη της Κρήτης μειώθηκε και την κατέλαβαν οι Μυκηναίοι.

1. Πήλινα αγγεία διακοσμημένα με θέματα από τη φύση: το ένα με λουλούδια και το άλλο με παράσταση χταποδιού.

2. Ένας Μινωίτης αγγειοπλάστης μιλάει για τα αγγεία του

Όπως βλέπετε γύρω σας, είναι αμέτρητα τα σχήματα που δίνουμε στον πηλό και το κάθε αντικείμενο που φτιάχνουμε προορίζεται για κάποια ιδιαίτερη χρήση. Έχουμε αμφορείς για το κρασί, στενόμακρα ρυτά για τις θρησκευτικές τελετές, πιθάρια για να φυλάγονται οι ελιές, τα σιτηρά και το λάδι, κύπελλα και κανάτες για διάφορες οικιακές χρήσεις, κουτάκια για τα φάρμακα και τ' αρώματα.

Από παλιά συνηθιζόταν να σχεδιάζουμε πάνω τους φύλλα, λουλούδια, μισοφέγγαρα, κοχλίες, γραμμές ίσιες, καμπύλες και κυματιστές. Τώρα τελευταία, ωστόσο, έχουν γίνει πολύ της μόδας και οι διάφορες παραστάσεις από τη θαλασσινή ζωή. Όλο και συχνότερα βλέπεις ζωγραφισμένα πάνω σε αγγεία χταπόδια, αστερίες, ψάρια, κοχύλια, θαλάσσιες ανεμώνες, κοράλλια.

Έλλη Έμκε, *Είδα κι άκουσα στην Κνωσό*, σελ. 95-96

3. Αγγείο (ρυτό) από κρύσταλλο.

4. Σφραγίδα με παράσταση ταύρων.

5. Χρυσό κόσμημα με παράσταση μελισσών.

6. Η τοιχογραφία των δελφινιών από το δωμάτιο της βασίλισσας (αναπαράσταση).

7. Το γαλάζιο πουλί.

8. Μινωίτης που κρατάει ρυτό (=είδος αγγείου).

9. Η έκρηξη του ηφαιστείου της Θήρας

Άρχισε νύχτα. Τινάχτηκαν όλοι από τα στρωσίδια λαχανιασμένοι. Ούτε σκάλες δεν πρόλαβαν να κατακυλήσουν, ούτε από τα σπίτια να βγουν. Με βαρύ μουγκανητό η Γη βάλθηκε να σειέται. Αυτό δεν ήταν παίξε γέλασε. Ήταν αληθινός χαλασμός. Η νύχτα έγινε μέρα κοκκινωπή και τρομαχτική, φωτισμένη από τις φλόγες που τουλίπες τουλίπες ανάδινε ο κρατήρας. Τα λαμπερά δάχτυλα της λάβας, κυλώντας αργά από τα χείλη του τον έσφιγγαν στην πυρωμένη χούφτα τους, σαν να 'θελαν να πουν πως ήτανε δικός τους, στην κατοχή και στην εξουσία τους. Μαζί με τη φωτιά κι από τη δύναμή της, τινάζοντανε πέτρες κι ελαφρόπετρες σε τόση απόσταση που φτάνανε ως τα δώματα της πολιτείας και τα χτυπούσαν σα χαλαζοθύελλα. Ο αγέρας βρωμούσε θειάφι κι η τέφρα έμπαινε στα ρουθούνια κι έκανε τα μάτια να τσούζουν και να τρέχουν σα βρύσες. Η γης δεν έλεγε να σταματήσει. Άλλοτε δυνατότερα κι άλλοτε μόλις που την ένιωθες να σαλεύει, έτρεμε συνέχεια. Τρομαγμένα ξεφωνητά αντηχούσαν παντού.

Ν. Τζώρτζογλου,
Όταν οργίζεται η γη,
 σελ. 99-100

Το ηφαιστειο της Θήρας

10. Οι Μυκηναίοι στην Κρήτη

Άνδρες διαφόρων εθνοτήτων άλλα κυρίως Έλληνες ήρθαν να εγκατασταθούν στην Κρήτη, αφού αυτή ερημώθηκε. ...Έπειτα, στην τρίτη γενιά μετά το θάνατο του Μίνωα, ξέσπασε ο Τρωικός πόλεμος, στον οποίο οι Κρήτες αποδείχτηκαν από τους καλύτερους πολεμιστές που είχε στη διάθεσή του ο Μενέλαος.

Ηρόδοτος, *Ιστορία* 8, 171, μτφ. φιλολογική ομάδα Κάκτου

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ποιες τέχνες καλλιέργησαν οι Μινωίτες;
2. Τι ήταν οι σφραγίδες; Σήμερα χρησιμοποιούμε σφραγίδες και για ποιο σκοπό;
3. Διαβάζω το κείμενο 9 και παρουσιάζω στην τάξη το λόγο που καταστράφηκε ο Μινωικός πολιτισμός. Στην εποχή μας γίνονται καταστροφές από τους ίδιους λόγους;
4. Θυμάσαι κάποιο σπουδαίο βασιλιά της Κρήτης που πήρε μέρος στον Τρωικό πόλεμο;